

ninger, medens der er et lille Universitet udenfor af frie Lærere, nemlig de saakaldte Manuduktører. Til dem søge de, der skulle forberedes til juridisk Examen, efter en stor Maalestof. Der har været Lidet, da vi ved Universitetet i det juridiske Fakultet havde Lærere, som vidste at fylde deres Auditorium med Studerende. (Udfrydelse). Ja, jeg siger ikke, at der ikke nu kan være en enkelt Mand, som er istand dertil; jeg siger kun, at det forholder sig, som jeg har sagt, med Henyn til de Professorer, som forberede til juridisk Examen, og jeg skal være beredt til at bevise det, naar man drager det i Tvivl. Forresten er det en almindelig bekiendt Sandhed for alle dem, der vide Betsed om Universitetets Forhold. Lad Universitetet blive omformet, saaledes at det anvender sine Kræfter i mindre Omfang paa Forberedelserne til de forskjellige Examinier; lad der dernæst være faste Poster for de forskjellige Hovedvidensfaber, men lad der ogsaa ved Siden deraf blive en Klasse af Poster, som besættes med de Mænd, der til enhver Tid ere udmærkede i et eller andet Fag, som bør doceres ved Universitetet. Lad der være nogle af den Slags Poster, men lad dem ikke lønnes af Konto 7, saaledes som den ærede Minister syntes at være tilbøjelig til. Lad Lønningerne tages af Midlerne til de normerede Poster; thi da kan man lade den unge Mand, som giver Haab om at blive en udmærket Vidensfabslærer ved Universitetet, nyde Godt af Konto 7 efter dens oprindelige Bestemmelse. — Den ærede Minister troede, at det var saa særdeles heldigt, at en Anstalt som Universitetet havde sine særegne Midler, og han be- raabte sig i den Henseende paa Englands Exempel. Derved skal jeg ikke indlade mig, thi jeg kjender ikke nok til, hvoreledes de engelske Universiteter stille sig til den engelske Statsforfatning i det Hele, men derimod skal jeg tage mere nærliggende Tilfælde, nemlig fra vort eget Land. Den ærede Minister gjorde opmærksom paa, at største Delen af de Mænd ere, som havde fremmet Folke- friheden her i Landet, var udgaaet fra den militære Skole og fra Universitetet, og deri havde han Ret; men mine Færrer, er det endnu saaledes? Er der ikke flet et beklageligt Omslag i saa Henseende? Se vi ikke, at der ved dette Universitet, som betales af Statens Midler, og som den bevilgende Mændighed er ved at lønne, findes Mænd, der lære offentlig, at Forfatningen ikke har den Betydning, som har været antaget, siden den blev indstiftet? (B. i. r.: Navn dem!) Seg skal ikke nævne Navne — det Navn er forresten nævnt saa ofte — men jeg anser det ikke for passende at nævne det her. Derjom imidlertid den ærede Formand ikke har Noget derimod, skal jeg forresten gjerne gjøre det, men det forekommer mig som sagt ikke passende.

Formanden: Seg giver det ærede Medlem Ret.

Winther: Seg skal da ikke gaa videre ind derpaa. At der imidlertid ved Universitetet er fremkommet Udviølinger, hvori det paavises, at provisoriske Finantslove kunne gaa og gaae her i Landet, og at vort Land kunde styres med saadanne, er dog vel en Kjendsgjerning; de Herrer kunne da selv lægge Navnet til. Har det ikke ogsaa viist sig, at Kirken, med de særegne Midler kan blive farlig for Staten? Er det da værd at have et Institut i vort eget Land, hvor man ser, at der begynder at opvoxe Fjender af Forfatningen, netop nærede ved Midler, som ere afgrændede og forsøgt affkaarne fra den almindelige Bevilling? Det er ikke lykkes endnu; vi have ladet dem staa, som de staa, og jeg haaber, at den Tid skal komme, da de forsvinde. Hvorfor frygter man for at lade slige Institutioner miste deres særlige Fonds? Seg skal tillade mig at sige det. Det er, fordi Tiden løber fra den Korporation, som lever deraf, og som virker derved; det er, fordi de Vedkommende frygte for, at det, de anse for Anstaltens Ideal, ikke længere anerkjendes af Folket, og at man skal omstøde og forandre det, saaledes, at det ikke passer til deres Ideer. Lad Universitetet blive tidsvarende indrettet, og det danske Folk er da vistnok allerede saa oplyst, at det har en Erkjendelse af, at det ikke gaar an at borttage — jeg vil sammenligne det med en stor Hys Vandforsyning — det store Væld og Samlingen af Livskilderne, naar man vil have Vand i alle de Rør, af hvilke hele Folkets videnskabelige Udviøling skal næres. Dette kan det danske Folk vistnok godt begribe, og jeg haaber, at aldrig Noget, saalange det skal vedblive at være et særligt Folk med sin frie Forfatning, skal faae det til at negte at nære de Kilder eller Bæsjiner, hvoraf Videnskabelighed, Kundskab og Oplysning i enhver Retning skal udbredes gennem hele Landet. Der er imidlertid en Alderdomsvagthed ved disse Institutioner, som gjør dem angstelige for, at der skal vokkes ved dem. Det har i Grunden indret mig, at den samme ærede Minister, der igaar saa smukt udtalte, at han havde den Tillid, at hver Gang, der var Trang til at støtte et eller andet saadant videnskabeligt eller kunstnerisk Diemed, vilde det altid her i Thinget finde Smødetommen, nu udtaler sig saaledes, som han har gjort. Seg vilde ønske, at han havde den samme Tillid ogsaa paa dette Øbet, men jeg ved meget godt, at det bagved ham er en Dovesperede, hvori han ikke tør stille sin Haand, og jeg kan saa godt undskybe, at den ærede Minister kun nødtvungent giver sig til til at rage dert, om jeg saa maa sige med et simpelt Udtryk. Seg vil nu fremføre et Par Ord angaaende Kommunitetet. Det var virkelig en fattig Trost, det ærede Medlem for Præsts Amts Hje Balgfreds (Scavenius) gav de fattige Studerende, idet han sagde, at saadanne Institutioner, som den botaniske Have og andre lignende Institutioner ogsaa, skulde være til Understøttelse for